

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/2/2014
Identifikačné číslo spisu:	7110204599
Dátum vydania rozhodnutia:	10.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Vladimír Magura
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7110204599.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne G. T. bývajúcej v T., zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Gombosom, so sídlom v Košiciach, Moldavská cesta 21/A, IČO: 42 320 411, proti žalovanej Rapid life životná poisťovňa, a.s., so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, zastúpenej advokátom JUDr. Gabrielom Gulbišom, so sídlom v Košiciach, Němcovej 22, IČO: 31 311 016, v konaní o zaplatenie 1.524,80€ s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. marca 2013 sp.zn. 2Co 338/2012, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni trovy dovolacieho konania v sume 132,64 € k rukám jej právneho zástupcu JUDr. Pavla Gombosa, so sídlom v Košiciach, Moldavská cesta 21/A, do troch dní.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice I rozsudkom z 12.júna 2012 č.k. 12C 19/2010-326 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni do 3dní od právoplatnosti rozsudku 1.524,80€ spolu s 9% ročným úrokom z omeškania od 11. mája 2010 až do zaplatenia a nahradiť jej trovy právneho zastúpenia 759,98 €. Žalovanej uložil povinnosť do 3dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť štátu súdny poplatok 91€ na účet Okresného súdu Košice I. a vzájomný návrh žalovanej zamietol. Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil po právnej stránke ustanoveniami § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poisťných zmluvách (ďalej len „OZ“), ustanoveniami § 37, § 39, § 40a, § 49a, § 50a OZ, § 575 OZ a ustanoveniami § 48, § 35, § 67, zákona č. 8/2008 Z.z. o poisťovníctve účinného od 15. februára 2008 v znení neskorších predpisov a ustanoveniami § 6, § 7, § 8, § 12, § 17 zákona č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve v znení účinnom v čase uzatvorenia poisťnej zmluvy (17. novembra 1999). Na základe týchto právnych predpisov a vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žalovaná nepreukázala, že by došlo k dohode o zmene poisťnej zmluvy so žalobkyňou, ani že bola naplnená niektorá zo skutočností

spôsobujúcich neplatnosť predmetnej poisťnej zmluvy. V oznámení o zániku poistenia žalovaná uviedla, že k zániku poistenia došlo v zmysle čl. 11 ods. 2 Všeobecných poisťných podmienok pre životné poistenie. Súd konštatoval, že v zmysle tohto článku mohol poistenie zrušiť len poistník a nie poistiteľ, preto uvedené oznámenie nemohlo spôsobiť účinky zániku poistenia. Súd mal zato, že poisťná zmluva bola platná a svojím obsahom ani účelom neodporovala zákonu ani ho neobchádzala a nebola ani v rozpore s dobrými mravmi. Argument, že zmluva bola uzatvorená v omyle, nepovažoval za dôvodný, nakoľko právo podať námietku relatívnej neplatnosti z tohto dôvodu podlieha premlčaniu v lehote 3 rokov a nemohla sa ho dovolávať zmluvná strana, ktorá neplatnosť spôsobila. Navyše zmluva by mohla byť pomýlenou stranou úspešne napadnutá iba v prípade, ak by druhá strana o tomto omyle vedela, alebo ho vyvolala, pričom produkt poistenia ponúkla žalobkyni práve žalovaná. Súd nezistil existenciu dôvodov, pre ktoré by poisťná zmluva mala byť zrušená alebo vypovedaná v zmysle Všeobecných poisťných podmienok, ktoré boli súčasťou poisťnej zmluvy, ani v zmysle ustanovení § 800 až 802 OZ upravujúcich zánik poistenia. Podľa názoru súdu nemohla zaniknúť povinnosť žalovanej plniť z poisťnej zmluvy v zmysle § 575 OZ pre nemožnosť plnenia, pretože žalovaný mal možnosť plniť z poisťnej zmluvy bez toho, aby bol nútený porušiť zákon o poisťovníctve (napríklad využitím tzv. vlastných zdrojov, či zmenou poisťných zmlúv po písomnej dohode s poistenými) a zo strany Národnej banky Slovenska nebola žalovanej uložená žiadna povinnosť smerujúca k zvýšeniu poistného z už dohodnutých zmlúv. Keďže k zániku poistenia nedošlo dohodou a súd nezistil žiaden zákonný dôvod zániku poistenia, zaviazal žalovanú vyplatiť žalobkyni poistnú sumu vo výške 1.524,80 € v súlade so žalobným návrhom. Žalovaná si túto povinnosť nespĺnila dňa 10. mája 2010, t.j. v deň dožitia sa konca poisťnej zmluvy žalobkyňou, preto sa nasledujúcim dňom dostala do omeškania a súd ju zaviazal zaplatiť spolu s istinou aj zákonný 9% ročný úrok z omeškania zo žalovanej sumy od 11. mája 2010 až do zaplatenia. Súd nepristúpil k redukcii poisťnej sumy v zmysle čl. 9 ods. 1 Všeobecných poisťných podmienok, pretože mal za preukázané, že žalobkyňa nebola v omeškaní s platením poistného viac ako 6. mesiacov. Vzájomný návrh žalovanej zamietol z dôvodu, že v plnom rozsahu vyhovel návrhu žalobkyne a tiež preto, že žalovaná sa vo vzájomných eventuálnych petitoch domáhala určenia, že poisťný vzťah medzi účastníkmi konania naďalej trvá, pričom podľa poisťnej zmluvy tento poisťný vzťah zanikol dňom 10. mája 2010. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. a žalobkyni, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia. K zaplateniu súdneho poplatku za žalobný návrh zaviazal súd žalovanú z dôvodu jej neúspechu v konaní, keďže žalobkyňa bola od platenia súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov oslobodená.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 14. marca 2013 sp.zn. 2 Co 338/2012 na odvolanie žalovanej potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a na doplnenie uviedol, že so všetkými námietkami odvolateľky sa už vysporiadal súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí. Na doplnenie odvolania a žalovanou doložené listiny odvolací súd neprihliadol, pretože boli doložené po uplynutí odvolacej lehoty v zmysle § 205a ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. marca 2013 sp.zn. 2 Co 338/2012 podala dovolanie žalovaná. Žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie súdu prvého stupňa alebo alternatívne, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a zaviazá žalobkyňu na náhradu trov konania žalovanej. Žalovaná zároveň podala návrh na prerušenie konania do skončenia konania o dovolaní vo veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 110/2013 (pozn.dovolacieho súdu teraz sp.zn. 2Cdo 229/2013) a návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Prípustnosť svojho dovolania odôvodnila tým, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., tým, že konania oboch súdov sú postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), pretože nižšie súdy opomenuli svoju povinnosť podľa § 118 ods. 2 O.s.p. a ďalej tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Žalovaná videla odňatie jej možnosti konať pred súdom v tom, že súdy opomenuli v rámci vykonávania dôkazov

listinami správny procesný postup podľa § 129 O.s.p. a odvolací súd vec posúdil aj podľa ustanovení § 797 a nasl. OZ, teda z pohľadu ustanovení, ktoré neboli predmetom právnych úvah pred prvostupňovým súdom bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods.2 O.s.p. Dovolateľka namietala, že odvolací súd neposúdil vec komplexne a správne, keď nevzal do úvahy skutočnosť, že vznik poistnej zmluvy s protiprávnym obsahom bol dôsledkom nesprávneho úradného postupu orgánov štátu, rovnako zánik poistenia bol dôsledkom opatrení prijatých na základe stavu, ktorý nastal po 21. februári 2008, smerujúcich k odvráteniu škôd ako následku tohto nesprávneho úradného postupu orgánov štátu. Podľa jej názoru súdy v konaní neaplikovali princípy európskeho zmluvného práva, nezohľadnili, že v dôsledku podstatnej zmeny okolností uzatvorenia poistnej zmluvy, ktorá nebola zavinená ani jednou zo zmluvných strán, a ktorej dôsledky dopadajú obzvlášť ťaživo na jednu zmluvnú stranu, bolo potrebné prelomiť zásadu pacta sunt servanda v podobe následnej úpravy zmluvného záväzku alebo jeho zániku. Dovolateľka namietala, že súdy nevykonali podstatné dôkazy ňou navrhnuté. Domnievala sa, že v konaní je potrebné posúdiť otázky zásadného právneho významu, ktoré bližšie formulovala vo svojom dovolaní. Dovolateľka ďalej uviedla, že v inej veci vedenej na Okresnom súde Košice I. pod sp.zn. 19C 209/2009 odvolací súd pripustil dovolanie z dôvodu otázky zásadného právneho významu. V tejto veci podala žalovaná dovolanie vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky sp.zn.2Cdo 229/2013, pričom podľa jej názoru rozhodnutie v tejto veci bude mať rozhodujúci vplyv aj na spor v predmetnej veci, a preto navrhla prerušenie dovolacieho konania do rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp.zn.2Cdo 229/2013.

Žalobkyňa sa k dovolaniu žalovanej vyjadrila podaním z 2. augusta 2013, v ktorom uviedla, že dovolanie žalovanej považuje za neprípustné, nakoľko nebol daný dovolací dôvod. Mala zato, že súdy postupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami O.s.p. týkajúcimi sa vedenia konania i dokazovania. Podľa jej názoru účastníci mali priestor na svoje vyjadrenia a na predloženie dôkazov, súd prvého stupňa oboznámil účastníkov s obsahom listinných dôkazov obsiahnutých v spise a postupoval v súlade s § 129 ods. 1 O.s.p. Žiadala, aby dovolací súd návrh žalovanej na prerušenie konania zamietol a dovolanie žalovanej odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné podľa ustanovenia § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods.1 písm. c/ O.s.p. Súčasne žiadala o priznanie náhrady trov dovolacieho konania za dva úkony právnej služby, prevzatie a príprava právneho zastupovania a vyjadrenie k dovolaniu po 60,08 €, 2x režírný paušál po 7,81 €, čo spolu činí sumu 135,78 €, na účet advokátskej kancelárie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. marca 2013 sp.zn.

2 Co 338/2012 podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že podané dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné a preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil

od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok dovolacieho súdu, ale taký

potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p, ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalovaná namietala, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods.1, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O. s. p.). To znamená, že nie každé porušenie procesných predpisov súdom a tým aj porušenie práva na spravodlivý súdny proces dosahuje intenzitu vady konania, ktorú má na zreteli ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p.

Ústava neupravuje, aké dôsledky majú prípady porušenia práva na súdnu ochranu a jednotlivé procesné nesprávosti, ku ktorým dochádza v konaní pred súdmi, ani neustanovuje predpoklady ich možnej nápravy v opravnom konaní. Bližšiu úpravu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu obsahuje Občiansky súdny poriadok, ktorý predpokladá aj možnosť vzniku procesných pochybení v občianskom súdnom konaní. V nadväznosti na podstatu, význam a procesné dôsledky pochybení upravuje tento procesný kódex aj podmienky, za ktorých možno procesné nesprávosti napraviť v dovolacom konaní. S niektorými najzávažnejšími, taxatívne vymenovanými procesnými vadami, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť, spája Občiansky súdny poriadok priamo prípustnosť dovolania podľa § 237, pričom vady tejto povahy sú zároveň aj prípustným dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. (z rozhodnutia Ústavného súdu SR zo dňa 30. januára 2013, sp.zn. III. ÚS 551/2012-32).

Dovolateľka namietala, že k odňatiu jej možnosti konať pred súdom došlo v dôsledku nesprávneho postupu súdov nižšieho stupňa v rámci dokazovania listinami tým, že nerešpektovali správny procesný postup upravený ustanovením § 129 ods.1 O.s.p. Bližšie svoju argumentáciu nešpecifikovala.

V zmysle § 129 ods.1 O.s.p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na

pojednávaniu listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie.

Podľa citovaného ustanovenia sa dôkaz listinou v rámci pojednávania vykoná tak, že predseda senátu buď listinu prečíta alebo oznámi účastníkom konania jej obsah. Spôsob vykonania dôkazu musí byť zaznamenaný v zápisnici o pojednávaní. Zmyslom správneho spôsobu vykonania dôkazu listinou je dať účastníkom možnosť, aby sa vyjadrili k jej obsahu, prípadne vzniesli námietky voči nej. Účastníci tak v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania a zásadou „rovnosti zbraní“, majú právo sa vyjadriť k jednotlivým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.). Vyjadrenia účastníkov k vykonanému dôkazu sú potom jedným z podkladov, na základe ktorých súd pri rozhodovaní vo veci samej hodnotí dôkazy.

Z obsahu spisového materiálu dovolací súd zistil, že vo veci bolo uskutočnené pojednávanie dňa 12. júna 2012 (viď zápisnica o pojednávaní č.l. 323 spisu), na ktorom súd vykonával dokazovanie výsluchom účastníkov konania (§ 131 O.s.p.) a oboznámením účastníkov s obsahom spisu 12 C 19/2010 (§ 129 ods.1 O.s.p.). Z tejto zápisnice nie je dostatočne zrejmé, či dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré sú v spise založené, bolo vykonané v súlade s § 129 ods. 1 O.s.p. Avšak aj v prípade, že by skutočne nedošlo k vykonaniu dokazovania spôsobom zodpovedajúcim postupu v zmysle ustanovenia § 129 O.s.p., vykazoval by procesne nesprávny postup prvostupňového súdu znaky iba tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (ktorá prípustnosť dovolania nezakladá), nie procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalovaná ďalej v dovolaní namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo založené na posúdení ustanovení § 797 a nasl. OZ, ktoré neboli predmetom právnych úvah pred prvostupňovým súdom bez toho, aby odvolací súd postupoval podľa § 213 ods.2 O.s.p. Inými slovami dovolateľka namietala tzv.,,prekvapivosť“, súdneho rozhodnutia odvolacieho súdu.

Pokiaľ žalobkyňa namietala tzv. prekvapivosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na predchádzajúce rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (napríklad sp.zn. 7 Cdo 102/2011, 2 Cdo 226/2011, 5 Cdo 46/2011). Odňatie možnosti konať pred súdom, ktoré bolo spôsobené tzv. prekvapivými, resp. nečakanými rozhodnutiami, podľa judikatúry najvyššieho súdu nastane vtedy, ak odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa, pričom účastníkovi bolo odňaté právo namietat správnosť (novo zaujatého) právneho názoru na inštančne vyššom súde. V týchto prípadoch spravidla odvolací súd vyvodil svoj (iný) právny záver zo skutočností, ktoré súd prvého stupňa výslovne právne neposudzoval, resp. nevyhodnotil a účastník v odvolacom konaní nemal dôvod namietat a zdôvodňovať prípadné nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa.

Dovolací súd uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo založené na aplikácii ustanovenia § 797 a nasl. OZ. Z odôvodnenia tohto súdneho rozhodnutia vyplýva, že sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa a odkázal na jeho odôvodnenie v zmysle § 219 ods.2 O.s.p. Tento postup je plne súladný s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. V prejednávanej veci teda nejde o prípad odlišného právneho názoru odvolacieho súdu od prvostupňového súdu a dovolacia námietka žalovanej v tomto smere nie je dôvodná.

Dovolateľka tiež namietala, že súdy nižšieho stupňa porušili § 118 ods. 2 O.s.p.

Podľa ustanovenia § 118 ods. 1, 2 O.s.p. po začatí pojednávania účastníci prednesú alebo doplnia svoje návrhy a predseda senátu alebo samosudca oznámi výsledky prípravy pojednávania. Po vykonaní úkonov podľa odseku 1 predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.

Cieľom ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť účastníkov už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho cieľom je zjednodušiť a zrýchliť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým

tvrdeniam, ktoré podľa názoru súdu sú buď nesporné alebo právne bezvýznamné.

Dovolací súd uvádza, že je vždy vecou individuálneho posúdenia v každom jednotlivom prípade, aké dôsledky majú (prípadné) procesné nedostatky, ku ktorým došlo v občianskom súdnom konaní v postupe súdov (viď II. ÚS 264/2006). Hoci z obsahu zápisnice o pojednávaní pred súdom prvého stupňa, ktoré sa uskutočnilo 12. júna 2012, nie je zrejmé, či bol dodržaný postup súdu podľa § 118 ods. 2 O.s.p., treba vychádzať z toho, že prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je daná v prípade, že účastník konania mal následne možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania inými procesnými prostriedkami napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 39/1993). Vychádzajúc z uvedeného, pokiaľ v danom prípade žalovaná, ktorej bol rozsudok súdu prvého stupňa riadne doručený, napadla tento rozsudok odvolaním, v rámci ktorého „uplatnila svoj vplyv na výsledok konania“, procesným postupom prvostupňového súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalovanej konať v intenzite vady konania zakladajúcej prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Občiansky súdny poriadok upravuje celý súbor procesných oprávnení účastníka (doručenie návrhu § 79 ods. 4, vyjadrenie účastníkov § 101 ods. 1, nariadenie pojednávania § 115 ods. 1, § 118 ods. 1, navrhovanie dôkazov § 120 ods. 1, poučenie o povinnosti predložiť alebo označiť všetky dôkazy a skutočnosti najneskôr pred vyhlásením uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí § 120 ods. 4, ako aj právo na riadny a mimoriadny opravný prostriedok), ktoré majú zaručiť naplnenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že účastníkom boli doručené všetky podania spolu s listinnými dôkazmi, z ktorých súd prvého stupňa vychádzal pri svojom rozhodovaní tak ako, to vyplýva z odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Taktiež súd účastníkom umožnil v rámci pojednávania predniesť svoje návrhy a vyjadriť sa k nim s tým, že účastníci na tomto pojednávaní uviedli, že nemajú ďalšie návrhy na dokazovanie a nevyužili svoje procesné oprávnenia. Následne žalovaná podala riadny i mimoriadny opravný prostriedok a predostrela svoje argumenty a dôkazy vo vzťahu k právnym a skutkovým zisteniam, na ktorých boli založené rozhodnutia súdov nižších stupňov.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že postupom okresného súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom a konanie tak nie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde). Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v tejto veci nejde.

Súčasťou podaného dovolania bol aj návrh žalovanej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý dovolací súd posúdil ako nedôvodný.

Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd

dal na takéto konanie podnet.

Citované zákonné ustanovenie dáva súdu fakultatívnu možnosť prerušiť konanie z dôvodu, že sa v inom konaní rieši otázka, ktorá je pre jeho rozhodnutie podstatná, pokiaľ neurobí iné vhodné opatrenie. Je teda len na úvahe súdu, či konanie preruší alebo bude pokračovať v konaní ďalej s tým, že si môže predbežnú otázku posúdiť samostatne.

Dovolacie konanie sa začína na základe mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý nemožno subsumovať pod ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. ako dôvod na prerušenie konania (viz nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. I. ÚS 3/2000, z 21. júna 2000). Dovolací súd tiež poznamenáva, že v predmetnej veci dospel k záveru, že nie je daný dôvod prípustnosti podaného dovolania, preto sa nezaoberal rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti. Z tohto pohľadu rozhodnutie dovolacieho súdu vo veci vedenej pod sp.zn. 2 Cdo 229/2013 nerieši žiadnu súvisiacu predbežnú otázku, ktorú by si okrem iného nemohol dovolací súd posúdiť aj samostatne.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovanej ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni (do rúk jej právneho zástupcu - § 149 ods. 1 O.s.p.) trovy dovolacieho konania pozostávajúce z dvoch úkonov právnej pomoci - príprava a prevzatie právneho zastúpenia, vyjadrenie k dovolaniu žalovanej z 2. augusta 2013, v sume 58,69 € za jeden úkon právnej pomoci spolu 117,38 € (podľa § 11 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 14 ods. 1 písm. a/, b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov) a 2 x režijného paušálu v sume 7,63 € (§ 16 ods. 3 cit. vyhlášky), teda spolu 132,64 €, do troch dní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.